

Danielin kirja - Satakuusikymmentäyksi

Rooman rooli Raamatun profetian näyn vahvistamisessa: Danielin kirjan yhdennentoista luvun yksityiskohtainen tarkastelu

Jeff Pippenger
2024-03-27

Danielin yhdestoista luku on kaikkien Raamatun profetian näkyjen keskeinen viitekohta, ja tämän luvun näky vahvistetaan Rooman symbolilla.

Ja niinä aikoina monet nousevat etelän kuningasta vastaan; myös sinun kansasi väkivaltaiset korottavat itsensä vahvistaakseen näyn; mutta he kaatuvat. Daniel 11:14.

Jones käsittelee edellistä jaetta seuraavasti:

”Kun amorilaiset olivat täyttäneet syntiensä mitan, heidän paikkansa annettiin Israelille, Jumalan kansalle. Kun Israel, pakanoiden tietä seuraten, myös täytti syntiensä maljan, Jumala nosti Babylonian valtakunnan ja otti kaiken pois. Kun Babylon oli täyttänyt pahuutensa maljan, valta siirrettiin Persialle. Ja kun enkeli kääntyi pois persialaisten jumalattomuuden tähden, silloin Kreikan ruhtinas tulee ja pyyhkäisee sen pois.”

”Ja kuinka kauan Kreikan vallan oli määrä jatkua? Milloin sen oli määrä murtua? ’Kun rikkojien mitta tuli täyteen.’ Tuo kansakunta pysyy pystyssä, kunnes se on täyttänyt pahuutensa mitan, ja sitten valta siirretään toiselle valtakunnalle. Se valta, jolle se siirrettiin, oli Rooman valta, kuten opimme Danielin kirjasta 11:14. ’Ja niinä aikoina monet nousevat etelän kuningasta vastaan; myös sinun kansasi ryövärit korottavat itsensä vahvistaakseen näyn, mutta he lankeavat.’ Tämä kansakunta osoitetaan ryövärien kansakunnaksi — ryövärien lapsiksi, kuten tekstin reunahuomautus sanoo.

”Nämä ovat ne, joille valtakunta nyt annetaan, ja mitä varten? — ’Rosvojen lasten on korotettava itsensä vahvistaakseen näyn.’ Kun tämä kansakunta astuu näyttämölle, silloin tulee esiin se, mikä vahvistaa näyn, se, mikä on näyn yksi suuri kohde, se yksi pääasiallinen maamerkki siinä näkyjen jatkumossa, jonka Jumala on profeettojen kautta antanut kaikkia aikoja varten.” A. T. Jones, *The Columbian Year and the Meaning of the Four Centuries*, 6.

Jones sanoo, että kun Rooman valta ”astuu näyttämölle, silloin siihen tulee se, mikä vahvistaa” ... ”sen näkylinjan, jonka Jumala on antanut profeettojen kautta kaikkia aikoja varten.” Millerin historiassa protestantit opettivat, samoin kuin Laodikean adventismi nyt opettaa, että sinun kansasi ryöstäjät tarkoittavat Antiokhos Epifanesta, seleukidikuninkasta, joka hallitsi vuosina 175–164 eKr. Hän oli seleukididynastian jäsen, ja tämä dynastia oli yksi niistä kreikkalaisista seuraajavaltioista, jotka syntyivät Aleksanteri Suuren valtakunnan hajotessa. Erimielisyys tästä kysymyksestä oli milleriläisessä historiassa niin täsmällinen, että Antiokhos Epifaneen tunnistaminen on esitetty vuoden 1843 pioneerikartassa.

Viittaus Antiokhokseen kaaviossa edustaa ainoaa viittausta johonkin sellaiseen, mitä ei löydy Jumalan profeetallisesta Sanasta. Se on siinä kumotakseen tuon ajanjakson protestanttien väärät opetukset, jotka ovat nyt Laodikean adventismin vääriä opetuksia. On epävarmaa, ymmärsikö William Miller täysin sen merkityksen syvyyttä, että Rooma on se maallinen valta, joka vahvistaa ”näkylinjan, jonka Jumala on antanut profeettojen kautta kaikkia aikoja varten”, mutta hän ymmärsi sen riittävän selvästi puolustaakseen vakuuttavasti sitä tosiasiaa, että Rooma vahvistaa näyn.

Missä ei ole näkyä, kansa menehtyy; mutta autuas on se, joka pitää lain. Sananlaskut 28:14.

Salomo kirjoitti, että missä ei näkyä ole, siellä kansa hukkuu, ja heprean sana ”näky” jakeessa neljätoista on sama kuin Salomon sananlaskussa. Näky on elämän ja kuoleman kysymys, ja ”näky” vahvistetaan Rooman vertauskuvalla. Sana ”näky” jakeessa neljätoista on sama sana kuin näky Habakukin kirjan toisessa luvussa.

Minä seison vartiopaikallani ja asetun varustukseen, ja tähystän nähdäkseni, mitä hän minulle puhuu ja mitä minun on vastattava, kun minua nuhdellaan. Ja Herra vastasi minulle ja sanoi: Kirjoita näky ja piirrä se selvästi tauluihin, niin että sen lukija voi juosta. Sillä näky odottaa vielä määrääikaansa, mutta lopussa se puhuu eikä valhettele. Vaikka se viipyisi, odota sitä, sillä varmasti se tulee eikä viivästy. Habakkuk 2:1–3.

Sanan ”ojennettu” ensimmäisessä jakeessa merkitys on ”väitelly kanssa”. William Miller oli vartija, joka asetettiin tornille ensimmäisen ja toisen enkelin liikkeen historian aikana, ja kun hän profeetallisessa symboliikassa kysyi, mitä hänen tulisi vastata oman historiansa väittelyssä, häntä kehoitettiin kirjoittamaan näky, jonka Rooman symboli vahvistaa. Tämän tosiasian mukaisesti milleriitit, laatiessaan vuoden 1843 tienraivaajakartan Habakukin näiden kolmen jakeen täyttymyksenä, viittasivat juuri sen väittelyn ytimeen, johon he olivat ryhtyneet. He eivät epäilemättä ymmärtäneet, että heidän viittauksensa siihen mielettömään väitteeseen, jonka mukaan Antiokhos Epifanes oli se valta, joka vahvisti näyn, edustaa Habakukin toisen luvun väittelyä, mutta sisar White sanoi, että tuo kartta oli ”ohjattu Herran kädellä, eikä sitä tullut muuttaa”, joten viittaus kartassa olevaan väittelyyn oli Jumalan kädestä.

Milleriläiset tulivat oikeaan ymmärrykseen siitä, että ensimmäinen pettymys 19. huhtikuuta 1844 pani alulle viivytyksen ajan, johon viitataan Habakukissa sekä myös Matteuksen vertauksessa kymmenestä neitsyestä. He tulivat myös ymmärtämään, että nämä kaksi profetiaa liittyivät välittömästi Hesekielin kahdenteentoista lukuun, jossa Hesekiel osoittaa ajanjakson, jolloin jokaisen näyn vaikutus toteutuu. Tuo sana ”näky” on sama heprealainen sana, jota nyt tarkastelemme. Tästä syystä Jones on oikeassa sanoessaan: ”Kun” Rooma ”astuu näyttämölle, silloin tulee esiin se, mikä vahvistaa näyn, se, mikä on yksi näyn suuri kohde, se yksi pääasiallinen rajapyykki siinä näkyjen linjassa, jonka Jumala on antanut profeettojen kautta kaikkia aikoja varten.” Rooma vahvistaa Jumalan profeetallisen sanan koko näyn, ja tarkemmin sanottuna juuri Rooma on se, jonka varaan koko yhdeksentoista luvun rakenne on rakennettu.

Kun sisar White viittaa Danielin yhdestoista luvun lopulliseen täyttymykseen ja toteaa, että ”suuri osa siitä historiasta, joka on tapahtunut tämän profetian täyttymyksenä, tulee toistumaan”, hän

osoittaa, että yhdentoista luvun historialliset tapahtumat, jotka olivat jo täyttyneet, olivat Danielin yhdestoista luvun viimeisten jakeiden esikuvia. Yhdestoista luvun viimeisten jakeiden aiheena on pohjoisen kuningas, joka siinä edustaa nykyaikaista Roomaa. Sen tähden Danielin yhdestoista luvun tarinat, jotka toistuvat, ovat historioita, jotka edustavat Roomaa.

Yhdennentoista luvun kuudessa viimeisessä jakeessa moderni Rooma (pohjoisen kuningas) valloittaa kolme maantieteellistä valtaa. Jakeessa neljäkymmentä se valloittaa etelän kuninkaan (entisen Neuvostoliiton vuonna 1989), ihanan maan (Yhdysvallat pian voimaan tulevan sunnuntailain aikana) ja Egyptin (koko maailman, jota Yhdistyneet kansakunnat edustavat). Danielin yhdennessätoista luvussa pakanallinen Rooma kuvataan valloittamassa kolme maantieteellistä valtaa saadakseen haltuunsa tuolloin tunnetun maailman, ja sitten paavillinen Rooma kuvataan valloittamassa kolme maantieteellistä valtaa saadakseen maan valtaansa.

Pakanallinen Rooma mainitaan luvussa ensimmäisen kerran jakeessa neljätoista, jotta se tunnistettaisiin näyn vahvistavaksi vertauskuvaksi, mutta sen nousua valtaan ei käsitellä ennen jaetta kuusitoista. Aleksanteri Suuren valtakunta jaettiin neljään osaan Jumalan profeettallisen sanan täyttymykseksi, mutta nämä neljä osaa yhdistyivät pian kahdeksi ensisijaiseksi vastustajaksi, jotka profeettallisessa kertomuksessa, joka jatkuu luvun loppuun saakka, tunnistetaan joko etelän kuninkaaksi tai pohjoisen kuninkaaksi. Jakeessa neljätoista Rooman nouseva valta mainitaan voimana, joka vahvistaisi näyn, mutta käsiteltävinä aiheina ovat Aleksanterin valtakunnan jäännösten väliset taistelut, sellaisina kuin niitä edustavat pohjoisen ja etelän kuninkaat.

Jakeessa viisitoista nuo kaksi kuningasta ovat yhä kamppailussaan, ja pohjoisen kuningas on voitolla. Mutta jakeessa kuusitoista Rooma saapuu, ja jakeessa sanotaan: ”Mutta se, joka käy hänen kimppuunsa”, mikä merkitsee, että kun Rooma käy sitä pohjoisen kuningasta vastaan, joka juuri on ollut voitolla etelän kuninkaasta, pohjoisen kuningas ei kykene kestävänsä Roomaa vastaan. Rooma voittaa, ja jakeessa kuusitoista Rooman oli myös määrä asettua Juudan ihanaan maahan. Jakeessa seitsemäntoista Rooma ”kääntää kasvonsa tullakseen koko valtakuntansa voimalla”. Se kukisti pohjoisen kuninkaan, joka ei kyennyt kestävänsä sen edessä, sitten se otti Juudan, ja sitten se tunkeutui Egyptiin.

Ja niinä aikoina monet nousevat etelän kuningasta vastaan; myös sinun kansasi väkivaltaiset miehet korottavat itsensä vahvistaakseen näyn, mutta he lankeavat. Ja pohjoisen kuningas tulee ja luo vallin ja ottaa vahvimmat varustetut kaupungit; eivätkä etelän voimat kestä, eivät hänen valiokansansa, eikä ole voimaa kestävänsä. Mutta se, joka tulee häntä vastaan, tekee oman tahtonsa mukaan, eikä kukaan pysy hänen edessään; ja hän asettuu ihanaan maahan, joka joutuu hävitykseen hänen kätensä kautta. Hän myös suuntaa kasvonsa tullakseen koko valtakuntansa voimalla, ja oikeamieliset hänen kanssaan; niin hän tekee; ja hän antaa hänelle naisten tyttären turmellakseen hänet, mutta tämä ei pysy hänen puolellaan eikä ole hänen omansa. Daniel 11:14–17.

Näissä jakeissa kuvattu voittaminen on Danielin kahdeksannen luvun täyttymys.

Ja yhdestä niistä kasvoi esiin pieni sarvi, joka tuli ylen suureksi etelää kohti ja itää kohti ja ihanaa maata kohti. Daniel 8:9.

Jakeen yhdeksän pieni sarvi on pakanallinen Rooma, ja jae yhdeksän osoittaa, sopusoinnussa luvun yksitoista jakeiden neljätoista–seitsemäntoista kanssa, että pakanallinen Rooma tulisi maailman hallinnan ottaessaan valloittamaan kolme maantieteellistä aluetta. Nämä alueet olivat etelä (Egypti), itä (Syyria, pohjoisen kuningas) ja ihana maa (Juuda). Jakeiden kuusitoista ja seitsemäntoista historia esikuvallistaa jakeissa neljäkymmentä–neljäkymmentäkolme kuvatun nykyajan Rooman historiallisen kolmivaiheisen valloituksen, sillä kuten sisar White totesi: ”Suuri osa siitä historiasta, joka on tapahtunut tämän ennustuksen täyttymyksenä, tulee toistumaan.”

Vaikka Egypti ei voinut kestää pohjoisen kuninkaan, Antiokhoksen, edessä, ei Antiokhos voinut kestää roomalaisten edessä, jotka nyt tulivat häntä vastaan. Mikään valtakunta ei enää kyennyt vastustamaan tätä nousevaa valtaa. Syyria valloitettiin ja liitettiin Rooman valtakuntaan, kun Pompeius vuonna 65 eKr. riisti Antiokhos Asiaticukselta hänen alueensa ja alensi Syyrian Rooman provinssiksi.

“Saman vallan oli määrä myös seistä Pyhässä maassa ja hävittää se. Rooma liittyi liitolla Jumalan kansaan, juutalaisiin, vuonna 162 eKr., mistä ajankohdasta lähtien sillä on huomattava sija profeetallisessa aikataulussa. Se ei kuitenkaan saanut Juudeaa valtansa alaiseksi varsinaisen valloituksen kautta ennen vuotta 63 eKr.; ja silloin seuraavalla tavalla.

Kun Pompeius palasi sotaretkeltään Pontoksen kuningasta Mithridatesta vastaan, kaksi kilpailijaa, Hyrcanus ja Aristobulos, taistelivat Juudean kruunusta. Heidän asiansa saatettiin Pompeiuksen ratkaistavaksi, ja tämä huomasi pian Aristobuloksen vaatimusten epäoikeudenmukaisuuden, mutta halusi lykätä asian ratkaisemista siihen saakka, kunnes hänen kauan toivomansa sotaretki Arabiaan olisi päättynyt, luvaten sitten palata ja järjestää heidän asiansa niin kuin näyttäisi oikealta ja kohtuulliselta. Aristobulos, joka käsitti Pompeiuksen todelliset ajatukset, kiirehti takaisin Juudeaan, aseisti alamaisansa ja valmistautui tarmokkaaseen puolustukseen, päättäneenä hinnalla millä hyvänsä säilyttää kruunun, jonka hän ennakoi tulevan tuomituksi toiselle. Pompeius seurasi pakolaista läheltä. Kun hän lähestyi Jerusalemiä, Aristobulos, alkaen katua menettelyään, tuli häntä vastaan ja koetti sovittaa asian lupaamalla täydellisen alistumisen ja suuria rahasummia. Pompeius hyväksyi tämän tarjouksen ja lähetti Gabiniuksen sotilasosaston johdossa vastaanottamaan rahat. Mutta kun tuo kenraaliluutnantti saapui Jerusalemiin, hän havaitsi portit suljetuiksi edessään, ja muurien päältä hänelle ilmoitettiin, ettei kaupunki pitäytyisi sopimuksessa.

”Pompeius, jottei häntä tällä tavoin petettäisi rankaisematta, pani Aristobuloksen, jonka hän oli pitänyt luonaan, kahleisiin ja marssi viipymättä koko sotajoukkonsa kanssa Jerusalemiä vastaan. Aristobuloksen kannattajat olivat valmiit puolustamaan kaupunkia; Hyrcanoksen kannattajat taas avaamaan portit. Kun jälkimmäiset olivat enemmistönä ja saivat tahtonsa läpi, Pompeius päästettiin vapaasti kaupunkiin. Tämän johdosta Aristobuloksen kannattajat vetäytyivät temppelivuorelle yhtä lujasti päättäneinä puolustamaan sitä paikkaa kuin Pompeius oli päättänyt sen vallata. Kolmen kuukauden kuluttua muuriin oli tehty hyökkäystä varten riittävä aukko, ja paikka vallattiin miekan terällä. Seuranneessa kauheassa verilöylyssä surmattiin kaksitoista tuhatta ihmistä. Oli liikuttava näky, historioitsija huomauttaa, nähdä pappien, jotka olivat sillä hetkellä toimittamassa jumalanpalvelusta, tyynin käsin ja horjumattomin mielin jatkavan tavanomaista palvelustaan, ilmeisen tietämättöminä hurjasta

melskeestä, vaikka heidän ympärillään heidän ystäviään annettiin surmattaviksi ja vaikka usein heidän oma verensä sekoittui heidän uhriensa vereen.”

Saatettuaan sodan päätökseen Pompeius hajotti Jerusalemin muurit, siirsi useita kaupunkeja Juudean hallintovallan alaisuudesta Syyrian alaisuuteen ja määräsi juutalaisille veron. Näin Jerusalemi joutui ensi kerran valloituksen kautta sen vallan käsiin, jonka oli määrä pitää ”ihanaa maata” rautaisessa otteessaan, kunnes se oli sen perin pohjin hävittänyt.

”JAE 17. Hän myös suuntaa kasvonsa tullakseen koko valtakuntansa voimalla, ja oikeamieliset ovat hänen kanssaan; näin hän on tekävä; ja hän antaa hänelle naisten tyttären turmellakseen hänet; mutta tämä ei ole pysyvä hänen puolellaan eikä ole oleva hänen omakseen.”

”Piispa Newton esittää tälle jakeelle toisen lukutavan, joka näyttää ilmaisevan merkityksen selvemmin, seuraavasti: ’Hän myös kääntää kasvonsa tunkeutuakseen väkivalloin koko valtakuntaan.’ Jae 16 toi meidät Rooman suorittamaan Syyrian ja Juudean valloitukseen asti. Rooma oli aikaisemmin valloittanut Makedonian ja Traakian. Egypti oli nyt ainoa jäljellä oleva osa Aleksanterin ’koko valtakunnasta’, jota ei ollut saatettu Rooman vallan alaisuuteen; tämä valta käänsi nyt kasvonsa tunkeutuakseen väkivalloin siihen maahan.” Uriah Smith, *Daniel and the Revelation*, 258–260.

Olemme jo näissä kirjoituksissa useammin kuin kerran todenneet, kuinka Danielin yhdestoista luvun jakeet kolmekymmentä ja kolmekymmentäyksi vastaavat jakeita neljäkymmentä ja neljäkymmentäyksi, ja jakeiden kolmekymmentä ja kolmekymmentäyksi historia vastaa myös kolmen sarven pois repimistä.

Minä tarkastelin sarvia, ja katso, niiden keskeltä nousi esiin toinen, pieni sarvi, jonka tieltä kolme ensimmäisistä sarvista revittiin juurineen pois; ja katso, tässä sarvessa oli silmät niin kuin ihmisen silmät, ja suu, joka puhui suuria sanoja. ... Ja niistä kymmenestä sarvesta, jotka olivat sen päässä, ja siitä toisesta, joka nousi esiin ja jonka tieltä kolme kaatui; siitä samasta sarvesta, jolla oli silmät ja suu, joka puhui ylen suuria sanoja ja jonka näky oli uljaampi kuin sen toverien. Daniel 7:8, 20.

Niin kuin Danielin kirjan kahdeksannen luvun yhdeksäs jae kuvaa niitä kolmea maantieteellistä valloitusalueita, joiden kautta pakanallinen Rooma asetettiin valtaistuimelle, samoin sarvien poisnyppiminen (jotka edustavat heruleja, ostrogootteja ja vandaaleja) kuvasi niitä kolmea maantieteellistä valloitusalueita, joiden kautta paavillinen Rooma asetettiin valtaistuimelle. Molemmat nämä historianvaiheet vastaavat Daniel 11:n jakeita 40–43, ja kolmen sarven poisnyppiminen vastaa jakeiden 30 ja 31 historiaa.

”JAE 8. Minä tarkastelin sarvia, ja katso, niiden keskeltä nousi esiin toinen, pieni sarvi, jonka edestä kolme ensimmäisistä sarvista revittiin juurineen pois; ja katso, tässä sarvessa oli silmät niin kuin ihmisen silmät ja suu, joka puhui suuria sanoja.”

Daniel tarkasteli sarvia. Niiden keskellä alkoi näkyä viitteitä oudosta liikkeestä. Pieni sarvi (aluksi pieni, mutta myöhemmin tovereitaan väkevämpi) tunkeutui esiin niiden joukosta. Se ei tyytynyt siihen, että olisi hiljaa löytänyt oman paikkansa ja täyttänyt sen, vaan sen täytyi työntää syrjään joitakuita muista ja anastaa niiden paikat. Kolme valtakuntaa revittiin juurineen

sen edestä. Tämä pieni sarvi, kuten myöhemmin saamme aiheita tarkastella täydellisemmin, oli paavikunta. Ne kolme sarvea, jotka revittiin juurineen sen edestä, olivat herulit, ostrogootit ja vandaalit. Ja syy siihen, miksi ne revittiin juurineen, oli se, että ne vastustivat paavillisen hierarkian opetusta ja vaatimuksia sekä siten Rooman piispan yliherruutta kirkossa.

”Ja ’tässä sarvessa oli silmät niin kuin ihmisen silmät ja suu, joka puhui suuria’; silmät ovat osuva vertauskuva paavillisen hierarkian terävyydelle, läpitunkevuudelle, viekkaukselle ja kaukonäköisyydelle; ja suu, joka puhui suuria, on osuva vertauskuva Rooman piispojen röyhkeille vaatimuksille.” Uriah Smith, *Daniel and the Revelation*, 132–134.

Juuri Rooma vahvistaa raamatullisen profetian näyn, ja erityisesti Danielin kirjan yhdenkymmentä luvun näyn. Tuossa luvussa suuri osa siitä profeetallisesta historiasta, joka oli täyttynyt ennen milleriläistä liikettä, oli määrä toistua Danielin kirjan 11. luvun kuudessa viimeisessä jakeessa. Kolmen maantieteellisen esteen voittaminen, joka asetti sekä pakanallisen että paavillisen Rooman valtaistuimelle, esitetään 11. luvussa, ja nämä kaksi esitystä ovat esikuvia ajasta, jolloin nykyinen Rooma jälleen asetetaan valtaistuimelle. Rooma vahvistaa näyn, ja Paavali osoittaa, että tuo paavillinen Rooma paljastetaan omana aikanaan.

Älköön kukaan pettäkö teitä millään tavoin; sillä se päivä ei tule, ennen kuin ensin tapahtuu luopumus ja synnin ihminen ilmestyy, kadotuksen poika, tuo vastustaja, joka korottaa itsensä yli kaiken, mitä jumalaksi tai palvottavaksi kutsutaan, niin että hän asettuu Jumalan temppeliin ja osoittaa olevansa Jumala. Ettekö muista, että minä, vielä ollessani teidän luonanne, sanoin tämän teille? Ja nyt te tiedätte, mikä pidättää, niin että hän vasta ajallansa ilmestyy. 2 Tessalonikalaiskirje 2:3–6.

Paavius otti valtaistuimen Raamatun profetian viidentenä valtakuntana vuonna 538, ja monet, jotka tarkastelevat jaetta kuusi, olettaisivat epäilemättä, että Paavali tarkoittaa, että ”paavius paljastettaisiin vuonna 538”. Tämä saattaa olla oikein, mutta se on vähintäänkin toissijainen totuus siihen nähden, mitä Paavali osoitti. Paavali, kuten kaikki profeetat, puhuu enemmän viimeisistä päivistä kuin omasta ajastaan. Hän viittasi siihen, kuinka paavius paljastettaisiin profeetallisesti, sillä profeettana hän oli sopusoinnussa kaikkien muiden profeettojen kanssa. Rivi rivin päälle; ne, joilla ei ole näkyä, hukkuvat, ja ne, joilla ei ole näkyä, ovat sitä vailla siksi, etteivät he tiedä, mikä vahvistaa näyn. Sen tietäminen, että Rooma vahvistaa näyn, on elämän ja kuoleman kysymys. Paavali, sopusoinnussa muiden profeettojen kanssa, osoittaa, että se, mikä paljastaa paavillisen Rooman, joka on viimeisten päivien Rooma, on ”hänen aikansa”. Roomaan liittyvä profeetallinen ”aika” on se, mikä paljastaa, mitä ja kuka Rooma on.

Jatkamme tätä tutkielmaa seuraavassa artikkelissa.

Apostoli Paavali ennusti toisessa kirjeessään tessalonikalaisille suuren luopumuksen, jonka seurauksena paavillinen valta tulisi perustetuksi. Hän julisti, ettei Kristuksen päivä tulisi, ”ellei ensin tapahdu luopumus ja ilmesty laittomuuden ihminen, kadotuksen lapsi, tuo vastustaja, joka korottaa itsensä yli kaiken, mitä jumalaksi tai palvottavaksi kutsutaan, niin että hän asettuu Jumalan temppeliin ja osoittaa olevansa Jumala”. Ja lisäksi apostoli varoittaa veljiään, että ”laittomuuden salaisuus on jo vaikuttamassa”. 2. Tessalonikalaiskirje 2:3, 4, 7. Jo tuona varhaisena aikana hän näki kirkkoon hiipivän erehdyksiä, jotka valmistaisivat tietä paaviuden

kehitykselle.

”Vähitellen, aluksi salaa ja äänettömästi ja sitten yhä avoimemmin sen kasvaessa voimassaan ja saadessa vallan ihmisten mielissä, ”laittomuuden salaisuus” vei eteenpäin petollista ja jumalanpilkkaavaa työtään. Lähes huomaamattomasti pakanuuden tavat löysivät tiensä kristilliseen kirkkoon. Myöntyväisyyden ja mukautumisen henki pidätettiin joksikin aikaa niiden ankarien vainojen vuoksi, joita kirkko joutui kestäämään pakanallisuuden alaisuudessa. Mutta kun vaino lakkasi ja kristinuskko pääsi kuninkaiden hoveihin ja palatseihin, se pani syrjään Kristuksen ja Hänen apostoliensa nöyrän yksinkertaisuuden pakanapappien ja hallitsijain loiston ja ylpeyden tieltä; ja Jumalan vaatimusten sijaan se asetti ihmisten teorioita ja perinnäissääntöjä. Konstantinuksen nimellinen kääntymys neljännen vuosisadan alkupuolella aiheutti suurta riemua; ja maailma, vanhurskauden muotoon verhoutuneena, astui kirkkoon. Nyt turmeluksen työ edistyi nopeasti. Pakanuudesta, vaikka se näytti tulleen kukistetuksi, tuli valloittaja. Sen henki hallitsi kirkkoa. Sen opit, menot ja taikausko liitettiin Kristuksen tunnustautuvien seuraajien uskoon ja jumalanpalvelukseen.”

”Tämä pakanuuden ja kristinuskon välinen kompromissi johti siihen, että kehittyi profetiassa ennustettu ’synnin ihminen’, joka asettuu vastustamaan Jumalaa ja korottaa itsensä yli Jumalan. Tuo jättiläismäinen väärän uskonnon järjestelmä on saatanan voiman mestariteos — muistomerkki hänen pyrkimyksistään asettua valtaistuimelle hallitsemaan maata oman tahtonsa mukaan.” Suuri taistelu, 49, 50.